

@argumentaria **Susana Sánchez** *Promotora*. Me gusta cuando Álvaro Bisama en el comentario a 'La caída de la casa Usher' dice que la relectura de cualquier relato de Poe siempre supera al recuerdo de Poe, cosa que no podemos sostener con Lovecraft.

@juansotoivars **Juan Soto Ivars** *Escriptor*. Trudeau anuncia que las armas de asalto quedan prohibidas. Los pichacortas de Canadá tendrán que empezar a comprarse descajotables o cualquier otro sustitutivo simbólico.

@JoanaBertran **Joana** *Estudiant*. Catalan culture és haver llegit *El Zoo d'en Pitus*, estimar els accents diacrítics i que et costi traduir *pèsols* al castellà

@Tito_Ros **Tito Ros** *Periodista*. Acabo de ver los libros que tenía preparados para devolver a la biblioteca cuando empezó todo y parecen de otra vida, más que de otra época.

SIDI LARBI CHERKAOU

“La intenció és el que compta, o sigui que qualsevol gest serà vàlid si la intenció és pura”

MARIANELA NÚÑEZ

“M'encanta fer abraçades; et permeten sentir tantes coses... Però les mirades es tornaran profundes”

CESC GELABERT

“Res no pot substituir una abraçada o una encaixada; més que una acció, proposo una actitud”

Àngels Margarit

Gestos descriptius, com jugar a fer pessigolles en l'aire per escurçar distàncies

Sol Picó

Entrellaçaria les mans i les mouria cap a ella i cap als altres, per donar a entendre que l'abraça

Sidi Larbi Cherkaoui

El creador belga es posaria la mà al cor i després faria una reverència a la japonesa

de tant temps, feliç de poder parlar-hi, encara que sigui a dos metres de distància. Amb l'alegria de veure que la persona està sana i que, per fi, és a prop teu, n'hi ha prou”, indica aquesta ballarina, sempre insondable.

De la mateixa manera, l'argentina Marianela Núñez, estrella del Royal Ballet de Londres, aposta per la força de la mirada.

“Vaig estar pensant en aquesta qüestió abans que m'ho plantejés des de *La Vanguardia*, perquè realment és un món nou; haurem d'anar descobrint nous hàbits i maneres”, diu. “A mi m'encanta fer abraçades, sempre he sentit que és un gest poderós i que, quan en fem o en rebem, es poden sentir tantes coses... O sigui que em serà difícil no poder abraçar. Però realment crec que les mirades es faran més profundes. És increïble el que es pot expressar amb una mirada. A més a més, els ulls, la finestra de l'ànima, estaran més exposats que mai amb l'ús de les mascaretes. Serà el primer que veurem de l'altre”.

“Res no pot substituir una abraçada o una encaixada. I la coreografia que proposo en lloc seu –ara parla el coreògraf Cesc Gelabert– no és tant una acció com una forma, una actitud. És un silenci, una parada, un alentiment del temps perquè els sentits de la vista i l'oïda puguin substituir el tacte i, d'alguna manera, l'olfacte i el gust”.

El degà de la dansa contemporània a Barcelona, creador de renom internacional i investigador infatigable amb Lydia Azzopardi, proposa, a tall de salutació, situar-se l'un davant de l'altre i donar-se aquest temps. Quan ens trobem i quan ens acomiadem. “Hem de fer atenció per captar la presència i sentir-la físicament. I això implica ficar-te dins de tu mateix, habitar-te, habitar el propi cos per ser expressiu i comunicar el que vols”.

Polina Semionova. L'estrella russa de l'Staats Ballet Berlin, que va estar a les ordres de Nacho Duato del 2014 al 2018, aposta per la paraula i els pensaments com a millor vehicle per a aquest temps d'abraçades i petons impossibles. “L'alegria de veure qui t'estimes, poder-li parlar encara que sigui a dos metres de distància, és suficient”

La també coreògrafa i ballarina Sol Picó aposta per fer un gest intens entrellaçant les mans, movent-les com en una roda per connectar el cos amb el de l'altra persona com una manera de donar-li a entendre que t'agradaria abraçar-la però no pots. “I en el moment d'acomiar-me em posaria la mà al cor i el fregaria una mica per comunicar-li que ha estat un plaer trobar-la i veure-la”, diu la creadora en el seu confinament barceloní.

Un altre dels artistes que posa èmfasi en les mans és José Carlos Martínez, ex-*étoile* de l'Òpera de París i fins a l'any passat director de la Compañía Nacional de Danza. “És veritat que serà important la intenció –assegura a través del WhatsApp–, de manera que la mirada i la direcció de la mà podran ser, efectivament, una manera d'estar en contacte”.

I després hi ha el plantejament d'Àngels Margarit, coreògrafa i fundadora de Mudances, actualment directora del Mercat de les Flors, que traça una senzilla i càlida coreografia amb braços i mans que cal fer amb l'altra persona al davant. “És un gest descriptiu com dient: ‘Mira, som aquí, i et porto al cor; tot és caminar, ens tornarem a abraçar’”. I hi ha un caminar de dits cap amunt, com fent pessigolles en l'aire per escurçar distàncies, adverteix.

Però què passarà amb els casos de compromís, quan no hi hagi aquesta complicitat prèvia? “Haurem de desenvolupar el nostre repertori de circumstància dins de les diferents convencions existents”, conclou Gelabert. “A mi m'agrada el gest budista d'ajuntar una mica les mans a l'altura del cor i fer una petita reverència d'afecte i agraïment. Però cadascú ha d'adoptar el gest amb què se senti més identificat”.

Màrius Serra

Paraules sobre imatges

El conflicte entre paraules i imatges sovint es resol amb una cotització arbitrària: una imatge per mil paraules. Aquests primers dies de desconfinament progressiu s'ha produït un cert debat sobre la fiabilitat d'algunes fotos preses des d'angles que afavoreixen la sensació d'aglomeració quan potser la gent no està tan junta. No és només una qüestió de perspectiva. Les lleis de l'òptica hi influeixen però de vegades el peu de foto acaba de decantar la percepció de la imatge. Aquest infreqüent domini de la paraula sobre la imatge té un exemple extraordinari. Ho explica de manera exemplar Lluís Quintana Trias a *Art i blasfèmia (el cas Veronese)* (Fragmenta Editorial), un llibre recent que documenta l'afer. Els fets, de l'any 1573, serien noticiables avui. Paolo Veronese compareix davant la Inquisició acusat d'heretgia. El motiu és una pintura del sant sopar que atempta contra el decòrum perquè inclou elements profans que els inquisidors consideren ridículs (*scurrilita*): nans, embriacs, gossos... La primera reacció de l'artista és hàbil: no entra en el contingut i para el cop centrant-se en la disposició de la pintura. Replica que les figures irrelevants són en un altre pla, fora del recinte estricte on se celebra el sopar. Tot i això, els inquisidors li proposen canvis. Substituir el gos per una imatge de Magdalena, per exemple. Estableixen un termini i l'insten a resoldre-ho. Veronese, astut, es treu de la màniga una solució sorprenent. En comptes de modificar cap figura, introdueix un text escrit en dues de les columnetes de l'escala que permet una nova interpretació de la pintura. A l'esquerra es pot llegir FECIT D. COVI

Els inquisidors volien canvis i l'artista només li va canviar el títol per permetre'n una nova interpretació

MAGNV. LEVI i a la dreta LUCAE CAP V. Tenint en compte les abreviatures (D per Domino, COVI per Convivium, CAP per Capitulum) Quintana tradueix el text així: “Va fer al senyor un convit Levi. Lluc capítol 5” i després reproduïx el versicle 5,29 de l'Evangeli segons sant Lluç en la Bíblia de Montserrat: “Levi li va preparar un gran convit a casa seva”. Hi afegeixo la versió de la Interconfessional: “Després Levi va preparar un gran banquet en honor de Jesús a casa seva”.

En definitiva, Veronese va posar títol a l'obra de manera que la mateixa imatge ja no representés l'episodi sagrat del sant sopar sinó un altre sopar de menys importància. Els inquisidors, que no devien practicar l'estil Torquemada, es van donar per satisfets. Quintana contextualitza amb claredat l'episodi, perquè cal tenir en compte que els quadres, en el sentit de pintures emmarcades i transportables, acabaven de néixer i anaven majoritàriament sense títol. No els va caldre fins que no van començar a circular i, doncs, a perdre el context. Resulten molt interessants les consideracions sobre la importància de les fonts literàries en el procés de *naming* de les estàtues antigues que els renaixentistes desenterraven. Avui, l'obra de Veronese s'exposa a la mateixa sala del Louvre on hi ha la Gioconda, i Quintana assenyala que un cartellet al costat de l'obra conté un nom i un títol que mai no va posar l'artista: “Les noces de Canà”.